

تجربه ساخت مصلا در معماری معاصر ایران*

محمدجواد مهدوی نژاد^{۱**}، مهتاب کامیاب^۲

^۱ استادیار دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

^۲ کارشناس ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رباط کریم، تهران، ایران

چکیده

در معماری معاصر ایران، نمونه‌های متنوعی از مساجد مشاهده می‌شود و ادبیات موضوع نشان‌دهنده آن است که مساجد و مصلاها مرکز انتشار مباحثی درباره مسائل اجتماعی زمان خود بوده و رابطه مستقیمی با تمامی اقشار جامعه برقرار نموده‌اند. عملکرد این گونه بناها تنها ترویج شعائر مذهبی نبوده، بلکه سایر عوامل مؤثر در زندگی اجتماعی مردم را نیز در بر گرفته است. برخی مصلاها نیز چنین کارکردهایی داشته‌اند. پرسشی که در این پژوهش پس از بررسی مصلاهای دوران گذشته و مقایسه آن‌ها با مصلاهای معاصر مطرح می‌شود، این است که طراحان این گونه فضاهای مذهبی با چه مسائلی روبه‌رو بوده‌اند؟ چه ضوابط و مقرراتی را در طراحی مورد نظر داشته‌اند؟ برای پاسخ‌گویی به پرسش‌های تحقیق، در ابتدا چستی مفهوم «مصلا» و فلسفه وجودی آن تبیین و سپس بر اساس آن چارچوب نظری پژوهش تدوین گردید. در مرحله بعد بر اساس چارچوب نظری ترسیم شده، مصلاهای معاصر ایران تجزیه و تحلیل شده‌اند. دستاوردهای حاصل از پژوهش، نشان‌دهنده آن است که در طراحی مصلاهای معاصر، ویژگی‌هایی هم‌چون، دسترسی‌های شهری به مجموعه و ارتباط صحیح ترافیکی با محوریت رفاه مردمی، به‌کارگیری اصول ساختاردهنده‌ای در طرح که ریشه در معماری سنتی دارند، تجهیزات سرمایشی و گرمایشی مناسب و استفاده از مصالح مدرن از موارد مورد نظر طراحان بوده است.

واژگان کلیدی: مصلا، ضوابط و مقررات، هویت ایرانی - اسلامی، معماری معاصر ایران.

The Experience of the Construction of Mosalla in the Iranian Contemporary Architecture

Mohammadjavad Mahdavinejad

Assistant Professor, Faculty of Art and Architecture, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

Mahtab Kamyab

M.Sc. in Architecture, Islamic Azad University, Robat Karim Branch, Tehran, Iran

Abstract:

In the Iranian contemporary architecture, diverse samples of mosques are observed and the literature of the subject shows that mosques and Mosallas have been centers for disseminations of discussions about the social issues of their age and have established a direct relation with all walks of life. The performance of these types of units has not been only to spread the religious teachings, but they have contained other factors effective on the social life of people too. Some of the Mosallas have had such functions. The question which is put forth in this research after reviewing the Mossals of the past period and comparing them with contemporary Mossals is: Which kind of issues the designers of these types of religious spaces have been facing with? What kind of regulations have they considered in the concerned design? To answer the research questions, at first, the meaning of the “Mosalla” concept and its philosophical existence have been elaborated and then on that basis, the theoretical framework of research has been developed. At the next stage, based on the outlined theoretical framework, Iranian contemporary Mosallas have been analyzed. The outcome of the research show that in the design of contemporary Mosallas , features such as urban access to the set and proper traffic connection with the pivot of people welfare , employing constructing principals in the design with roots in traditional architecture , suitable heating and cooling equipment and using modern materials have been the cases considered by designers.

Keywords: Mosalla(An area where Muslims pray), Regulations , Iranian-Islamic Identity, Iranian Contemporary Architecture.